

FÁBIÁN ATTILA–POGÁTSA ZOLTÁN (SZERK.)
Az európai kohéziós politika gazdaságtana
Akadémiai Kiadó. Budapest. 2016, 272. old.

Az Európai Unió egyik fontos szakpolitikájának, a kohéziós politikának a nemzetközi és hazai feldolgozásai széles irodalmi bázison nyugszik. Sok és sokféle bemutatás, elemzés jelent meg az európai területi folyamatokról, annak alakítását szolgáló fejlesztési, támogatási rendszerről és intézményi keretekről. Fábián, Pogátsa szerkesztőpáros és a rajtuk kívül még kilenc szerző munkájának aktualitást az ad, hogy véget ért egy tervezési időszak, s egy másik – időben már ugyan lassan két éve, de tartalmában napjainkban – elkezdődött.

A kötet tehát egyik oldalról összegzésnek, értékelésnek tekinthető, míg másik vonatkozásban az új időszak céljainak, intézményeinek bemutatása, a területi szerkezet jövőbeli alakításának irányait jelző csomópontok ismertetése, pontosabban szakszerű feldolgozása. A keresztútnál, a múltból érkezés a jövőbe tartás idejében vállalja a tanulmánykötet ennek a nagyrendszernek a bemutatását, értékelését.

A korábbi hazai munkáknál annnyival bővebb és szakszerűbb, hogy egy erős elméleti feldolgozással indul, ahol nemcsak az Európa Politika folyamatosan alakuló, de eszméletörténeti szempontból meghatározó rendszereibe vezet el az olvasót, hanem nemzetközi gazdaságtan fontosabb integrációs elméleteinek szakszerű bemutatását és egyben kritikáját is megismerhetjük. Fontosnak tartom ezt a felvezető két fejezetet, mert az igényes feldolgozásokkal sikerül rendet tenni az elméleti alapok között, olyan sorvezetőt az adni olvasónak, ami a további alkalmazások megértését segítik, helyükön kezelhetik.

Az első részében a könyvnek aztán ezen elméleti alapok alkalmazását ismerhetjük meg, így a 2007-2013 közötti időszak fejlesztés politikai céljait és eszközeit rendszerezetten bemutatva. Igényes elemzést olvashatunk a kohéziós politika fő céljának a területi egyenlőtlenségek felszámolásának, pontosabban mérséklésének eredményességéről, a hatások elemzéseinek eljárásairól, azok alkalmazási korlátairól. A centrum és periféria kapcsolatok elemzéséről, a kereskedelmi relációk alakulásáról, szerepéről a térségek közeledésében. Eligazító feldolgozás találunk a fenntarthatóságról, mint múltbeli és jövőbeli alapvető fejlesztési szemléletmód tartalmáról, annak adaptációjáról a kohéziós politikában.

A kohéziós politika jövőjével a második rész foglalkozik két fejezetben, így a korábbi politika értékelését adó Barca-jelentés rendszerezett feldolgozást ismerhetjük meg, másrészt az erre épülő 2014 utáni tervezési, fejlesztési időszakot megelőző reformvitákat, majd azok nyomán kidolgozásra került újraszabályozás eredményeit.

A harmadik rész a kohéziós politika hazai adaptációjának három metszetét adja meg, így a humán erőforrások (oktatás, képzés), a társadalmi kirekesztés (szegénység), valamint a fenntarthatósági és energetikai célok érvényesülését.

A konklúzióval foglalkozó fejezet hasznos összegezte a tartalmakat, ami nemcsak a bemutatott kohéziós politikai részecélok, részpolitikák eredményeire és céljaira érvényes, hanem kitekintést is nyújt, a további, a könyvben nem tárgyaltak irányokra is. A mű jól szolgálja az európai kohéziós politika megismerését, annak oktatását, a szakszerű feldolgozáshoz hasznos elméleti, elemzési, módszertani és irodalmi ismerteket és segítséget nyújt.